

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Trializmus.

Egy térképről emlékezett meg a múlt héten a fővárosi sajtó. A trializmus jeliséje alatt feldarabolt Magyarország és Ausztria térképéről. Eszerint a mai két állam helyett volna a Habsburgoknak három: egy délszláv állam alakítatnék Boszniából, Dalmát-Horvát-Szlavonországból, Fiuméből, az osztrák tengeremlékből, Krajnából és Délstájerországból; a magyar királyság a Drávától az orosz határig terjedne, amennyiben Fiume és a 8 drávántuli vármegye helyett megkapná Galiciát és Bukovinát; a maradék német és cseh tartományok pedig alkotnák az osztrákcsászárságot.

A térkép megjelent s a magyar sajtó egyhangulag mondta ki rá a szentenciát: örülség. Lueger sajtója ellenben tapsolt hozzá.

Ez a taps gyanus. Mert az bizonyos, hogy ha a legújabb trialisztikus terv örülség is, de van benne rendszer. Luegerék pedig tapsolnak ehhez a rendszerbe foglalt örülséghez, annak dacára, hogy két tartományt elvesz Ausztriától Magyarországra. Luegerék a jövőt maguknak jóslják odaát. Jó lesz tehát a tervet szemügyre venni, miben fenyeget

bennünket veszélyel s hol kell ellene védekeznünk? Mert azt egyáltalán nem kell elbizakodottan eleve kizártnak tekinteni, hogy a trialisztikus terv egy szép napon a komoly megvalósulást fogja maga részére követelni.

A tervezett trializmus első látzatra Ausztriát gyengitené; tőle veszi el Galiciát és Lodomériát, Trientet, Istriát, Görz-Gradiskát, Krajnát és Délstájerországot, tehát a mai Ausztria területének több mint egyharmadát. Magyarország ellenben nyerne, mert Galícia és Bukovina együttvéve nagyobb a Dráva és Száva közti területnél.

Ez a látzat. A valóság pedig éppen a fordítottja.

Az egész tervnek nincs más célja, mint a »rebellis« Magyarország meggyengítése. Azzal is gyengülnénk, a mit elvesztenénk. A Dráva és a Száva közt közel félmillió magyar és német él; ezek a jelenben a horvát-szerb elemek ellensúlyozói, a jövőben pedig ama vidékeken a magyarság feltámasztandó hatalmának lehetnek alapjai. Ez a terület a mi utunk a tengerhez. A magyarság hatalmának ma is vannak még itt tekintélyes maradványai, amelyek ismét virágzásra juthatnak. Kezünkben van a legfőbb hatalom s vasutasaink mint egy igazi nemzeti had-

sereg tartják megszállva a tengerhez vezető utunkat. Ez a vidék a magyar állam hatalmának egyik olyan sarokköve, amelyet ha kiszednek, megrendül az egész épület.

A horvát-szlavon megyékért cserébe Galícia: éppen annyi, mintha a megbontott, megrendített házra még egy emeletet akarnának emelni.

Galiciával kapnánk ugyan vagy két millió derék lengyel testvért; de ki tudja, milyen testvérek lennének ezek alattvalóknak? Kapnánk azonban egy milliónál jóval több ukrainista rutént, a Szicinskyek fajtájából, hogy a mi derék rusznjakjainkat is megrontsák; kapnánk Bukovinában több százezer dákórománt — és végül, last but not least, kapnánk közel egymillió zsidót, hamisítatlan galiciái zsidót.

Már ha a két csapás közt kell választani, inkább küzdök a nagyszerbekkel és Supilóékkal, mintsem Szicinskyek törével és a galiciái zsidóság szipolyával barátkozzam. Horvátország elszakítása elzár minket a tengertől, a levegőtől; de Galícia ideajándékozása mindjárt a kötelet is Magyarország nyakára tenné, hogy annál hamarabb megfojthassanak.

Ausztria pedig mosolyogna. A dél-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Egy üzenet.

Irtta: Charles Forley.

I.

Az ifju de Florval lovag és de Perdussy marquise szorosán egymás mellé simulva surrantak végig egy nyári estén a Quai d'Orsay fái alatt. Körülöttük néma csendes volt minden. Egyetlen szolgájuk Comtois kísérte őket, akit előőrsként küldtek előre.

— Micsoda utazás, mennyi előre nem látott izgalom és elragadó titokzatosság! suttozta a szép marquise fáradtan. Rózsás ajkai beszéd közben majdaem érintették lovagjának fülét, barna zománcu vörösös fűrtjei pedig az ifju arcát simogatták.

— Amor, a mennyei szerelemnek ez a földi istene — folytatta a szép asszony — mégis örködik felettünk, hogy most a rémuralom napjaiban minden nagyobb nehézség nélkül jutottunk el Párisba.

— Még nem vagyunk túl minden veszélyen, szólalt meg elborult tekintettel az ifju lovag. És az ön ötlete, hogy megszökjünk és

még hozzá a fővároson keresztül, nem volt éppen óvatos gondolat.

— Ellenkezőleg, föltötte óvatos, mert hiszen önnek magához kell vennie azt a pénzt, amelyet elutazása előtt a Rue de Courtyr levő kertjében rejtett el. Egy-két felséges nap után, amelyet abban a csendes kis zugban fogunk eltölteni, Londonba utazunk és ott gondtalanul fogunk élni boldogságunknak.

— Igen ám, csak hogy nem csupán arról van szó, hogy bejussunk ebbe a forrongó Párisba, hanem — és ez a fontosabb — hogy ki is jussunk onnan. És utlevelünk sincsen...

— Majd veszünk magunknak... vagy anélkül is segítünk magunkon kedves gyermekem. Te imádsz engem és én is mindig csak téged szerettelek. Erre gondolj mindig!

— Ha ezt nem tettem volna, — sóhajtott az ifju, — aligha hagytam volna el önért oly hirtelenül és meggondolatlanul a családomat! Nézze csak: ennek a nagy fehér háznak a sarkán Comtois meggyorsította lépteit. Kövessük csak szaporábban!

Kiléptek a fa árnyéka alól és gyorsan elsurrantak a fehér ház előtt. Ugyanakkor kinyílt a ház kapuja és több tiszt lépett ki rajta. A republikánusok egyenruháját viselték.

Floval összeresztett rémületében, a marquise pedig egész testében remegni kezdett és félajultán támaszkodott kísérője karjára. Mindketten felismerték adjutánsaitól körülveve Herbouville grótot, illetve Herbouville tábornokot, mint most nevezték, mióta multját eltagadva a sancuottok közé állott és kardjával a konvent szolgálatába szegődött.

Madame de Perdussy még mindig félajultán roskadt lovagja karjára, Florval azonban csakhamar visszanyerte lélekjelenlétét és a marquiset, amennyire csak lehetséges volt, támogatva, nyugodtan és eltökélten lépdelt el a tiszték előtt. Talán késlekedett Herbouville tábornok, vagy talán imponált neki Florval bátorsága, elég az hozzá, hogy a fiatal embernek a sötétben sikerült elérnie az utca hajlását anélkül, hogy üldözébe vették volna. Amikor az utca sarka már mögöttük volt, megragadta a még mindig ájuló marquise kezét és gyorsan egy ajtó felé sietett, mely a falban volt elrejtve. Az ajtót akkor Comtois már kinyitotta és amint gazdája a fiatal hölgygel belépett rajta, nyomban becsukta mögöttük.

— Meg vagyunk mentve! — kiáltott fel Florval, majd meglepetten tekintett fel Flor-

1000 „PANAMA“ Reichard
 = kalap érkezett =
 áruházába, melyek a mai naptól kezdve kiárusítatnak.

szláv állam vele tartana, a tengertől megfosztott, két milliárdnyi zsidósággal agyonnyomott Magyarország moccanni sem tudna.

Jó lesz ennek elébe készülni. Két kézzel ragaszkodjunk a tengerhez s a horvát megyék birtokához. Egy lépést ne hátráljunk, sőt inkább terjesszük ki hatalmunkat. A Lajtán túl csinálhatnak trializmust, vagy bármilyen izmust, csak bevegye a gyomruk. Nekünk nem kell sem csere, sem ajándék, nem is engedünk át senkinek semmit. A Kárpátoktól az Adriáig van kimérve a magyarság jövője; ez bölcsönk — nem engedhetjük sirunkká tenni.

*

A politikai válság.

A válság ügyében már tegnap fordulatot jeleztünk, de ez a fordulat még nem haladt előbbre a függetlenségi párt egy részének megbízhatatlan magatartása miatt. Justhék és Hollók nem akarják a Kossuth-féle kibontakozási tervet, ők inkább paktálnak Lukácsal és Héderváryval, mint az alkotmánypárttal és a néppárttal. Igen nagy baja a függetlenségi pártnak, hogy sok benne a vezér. Kossuth és Apponyi mellett 7 alelnök van, de ezeken kívül Csizmazia Endre, Burgyán Aladár stb, mind vezér akar lenni. Így aztán Kossuth alig mer Bécsbe menni, mert megtörténhetik, hogy amit ő a felség előtt vállal, azt a párt leszavazza. Tegnap már száznál többen irták alá a bankcsoport terrorizmusa alatt azt az ívet, amelyen kijelentik, hogy csak tisztán függetlenségi kormányt támogatnak, azt is csak úgy, ha 1911-re önálló bankot állít. És mikor Kossuth kérte az ívet, már nem volt sehol. A gyűlölet mint a

legrutabb szenvedély elvakítja az embert akkor, aztán akkor sem lehet segíteni rajta, ha jóakarattal közelednek feléje. Ha csak ő róluk lenne szó, még hagyján, de itt a nemzet vitális érdekei forognak kockán.

A Kossuth féle kibontakozási terv.

Az új kibontakozási terv, melyet állítólag Kossuthnak tulajdonítanak, a függetlenségi párt tegnapi vacsoráján pattant ki. Ez a terv a következő volna:

1. A korona a függetlenségi többséget megbizsa a kormányzással.
2. A belügyi, pénzügyi és a király személye körüli miniszteri széket 67-es politikusokkal töltik be.
3. Az annexióstételek kivételével kikapcsolják a katonai kérdéseket 1911-ig. Nem lesz létszámemelés, de nemzeti engedmények sem lesznek.
4. Megteremtik a választói reformot, de nem a pluralitás alapján.
6. Az új választói reform alapján kiírják az új választásokat s az ezen az alapon egyező parlamenti fog dönteni a bankkérdésben is.

Az új koalíció.

A 67-es körök nagy lelkesedéssel fogadták Kossuth Ferenc állítólagos új kibontakozási tervét, mert ettől a koalíció további fenn tartását remélik. Ha a koalíció régi vezetői nem is maradnának benn az új koalícióban, az elv, a függetlenségi párt és a 67-es pártok együttműködése továbbra is megmaradna. Wekerle Sándor a pénzügyi tárcát tartaná meg, a király személye körüli miniszterséget Zichy Aladár gróf, hadügyminiszter Hoffmann Hugó tábornok lenne, aki szintén 67-es erzelmeiről ismeretes. A keret tehát új lenne, de az elv s az alap a régi, Csak az a kérdés, hogy vajjon ennek a

régi alapnak meg tudja-e nyerni Kossuth a függetlenségi többséget.

Az új koalíció elsősorban a függetlenségi többségre támaszkodnék és Kossuth miniszterelnök mint a függetlenségi párt vezére, csak a függetlenségi párt elvei és a — korona kívánsága szerint kormányozna. A kabinet tehát függetlenségi volna 67-es garnitúrral.

Az új koalíciós kabinetben hír szerint *Andrássy Gyula* gróf nem vállalna tárcát. Helyette a belügyi tárcát állítólag *Náday Lajos* nak, a képviselőház alelnökének szánták. *Andrássy* visszavonulásának az az eredménye, hogy a kabinetben való részvételével nem akarja a helyzetet még súlyosabbá tenni. *Andrássy* tudja, hogy a függetlenségi párt az ő kormányzásába soha sem nyugodnék bele, mert a párt őt tartja az önálló magyar jegybank legnagyobb akadályának. Viszont nem akar tágítani pluralitáson választó reformtervezetétől sem, melyet a korona és a parlament is elejtett. Ily körülmények között leghelyesebbnek a politikai élettől való teljes visszavonulást tartotta.

Miniszterelnök elutazása.

Gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszter ma tiszadobi birtokára utazott, a hol e hó 30-ig fog maradni. Az a hír, mintha *Andrássy Julius* folyamán Ostendébe utazna, nem felel meg a valóságnak. — Gróf *Apponyi Albert* tegnap este Ebenhardra utazott, ahol néhány napot fog tölteni. — Gróf *Zichy Aladár*, ő felsége személye körüli miniszter ma reggel Adonyba utazik, ahonnét hétfőn ismét visszatér Budapestre.

Lukács visszavonul.

Bécs, június 25. Lukács László egy újságíró előtt kijelentette, hogy egyelőre visszavonul. A visszavonulás korántsem lesz végleges, mert mindössza addig fog tartani, amíg Kossuth akciója befejezést nem nyer, illetve

val, majd meglepetten tekintett a marquisera, aki örömkialtása dacára is eszméletlenül maradt karai között.

Halvány arcával, lezárt szemével úgy nézett ki, mint egy halott.

— Miért izgatta fel annyira ez a találkozás, kérdezte a lovag, amikor barátjáné ismét életjelt adott magáról. Miért rémítette el annyira a Herbouvillevel való találkozás? Hiszen az arca le volt fátyolozva és Herbouville legfeljebb engem ismerhetett volna fel. Itt meg lehetetlen bennünket felfedezni. És végül is bármily helytelenek legyenek politikai nézetei, nem tartom oly alacsony gondolkodásúnak, hogy árulásra képes lenne... Epp ezért nem tudom megérteni szokatlan megdöbbenését.

A marquise tényleg képtelen volt visszanyerni nyugalmát. Különös izgatottsága a legbaljósabb gyanút keltette fel az ifjú lelkében. A folyvást erősödő gyanu végre kibozta sodrából a szerelmes lovagot.

— Miért ijedt meg annyira ettől az embertől? — kérdezte aggodalmasan. — Miért fél annyira Herbouville-től?

Madame de Pardussy végre belátta, hogy hallgatása még veszedelmesebbé válhatik, mint ez a találkozás. Emberfölötti igyekezettel el-

nyomta félelmét és szaggatott hangon így szólt:

— Micsoda fantasztikus víziók kineznek téged, te neveletlen gyermek? Igaz, hogy ismertem ezt a Herbouville-t: valamikor legbizalmasabb, legalázatosabb barátom volt... barátom, de semmi más! Erre esküszöm! Azt hiszem annyi izgalom után érthető a nyugtalanságom?

— Eddig semmi sem hozta ki a sodrából! — jegyezte meg az ifjú komolyan elgondolkozva.

Nem kérdezett, nem szólt többé semmit, de a szívet e találkozás óta valami eddig ismeretlen, keserű fájdalom hasogatta. Fialtal lelkében, amelyet eddig remények és szépséges álmok töltöttek el, kétely fakadt és feltámadt a féltékenység. A marquise, aki időközben felocsudott rémületéből, észrevette az ifjú lelkében beállott változást és igyekezett eloszlatni Fiorval kétségeit. Elhalmozta gyengédséggel, szerelmesen simult oldalához és csókjaival akarta elűzni borús gondolatait.

II.

A marquiset nagyon elfárasztotta a hosszú ut, és pihenni vágyott. Amikor egy órával ké-

sőbb megjelent a haloványzöld gobelinekkel borított szalonban, amelyet csak gyengén világított meg a márványfalra erősített karos-gyertyatartóban égő gyertyák sárga világa, barátját még mindig gondokba merülve találta.

A fiatal lovag sötét, merev tekintete megijesztette. Sejtette, hogy valami kellemetlen esemény fog bekövetkezni.

— Talán nem találta meg elrejtett kincsét, Fiorval? — kérdezte nyugtalanul.

— De igen, megtaláltam, felelte Fiorval egykedvűen. Sőt nagyobb összegre bukkantam, mint amennyire számítottam.

— És nem is örül ennek a felfedezésnek? Nos, ugy-e megmondtam, előre, hogy Ámor maga örködik szerelmünk felett?

— Meg van minden ok, hogy ezt higgyem, felelte Fiorval sajtáságos hangon, mert a szerelem istene éppen az előbb kitűnő eszmét adott, hogy megszerezzük az oly annyira óhajtott utlevelet. Comtois körülbelül egy órával ezelőtt elment és egy általam irt levelet vitt magával a városba... Túrelmetlenül várom a választ. Mielőtt azonban közölném önnel, hogy mi mindent várok ettől a lépéstől, teljes őszinteséggel kell biztosítékot adnia szerelméről, kedves barátom! Adja vissza újra szívem-

Figyelmes,
finom női
kiszolgálás

Hideg konyha

PAIZS BÉLA
A VILÁG KÖZEPÉHEZ
BETHLEN-UTCA vendéglője és
kert-helyisége

Kőbányai sör. — Tisztán kezelt borok. — Családok részére külön lugasok.

Minden este
cigány
zene.

Kitűnő tekepálya.

mig a koalíció feltámasztására irányuló törekvések be lesznek fejezve.

Az új kabinet.

Egyik előkelő bécsi lap a válság megoldását a következő kabinet alapján látja.

Miniszterelnök és kereskedelmi miniszter: Kossuth Ferenc.

Igazságügyminiszter: Holló Lajos.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter: Gróf Apponyi Albert.

Földmivvelésügyi miniszter; Teleky Arvéd gróf.

Pénzügyi miniszter Wekerle Sándor.

Bellügyminiszter: Návay Lajos.

A király személye körüli miniszter: Zichy Aladár gróf.

Honvédelmi miniszter: Hoffmann Hugo.

Vasutügyi miniszter: Batthányi Tivadar.

Természetes a fenti lista is csak kombináció, Bécsben azonban nagyon valószínűnek tartják, hogy az új kabinet így fog megalkulni.

Az állami titkárok lemondása.

Az állami titkárok és főispánok nagy része a tegnapi nap folyamán beadták lemondásukat. A lemondások felett az új belügyminiszter fog intézkedni.

A néppárt értekezlete.

A néppárt tegnap értekezletet tartott. Az értekezleten megjelent minden néppárti képviselő, aki a fővárosban tartózkodott. Az értekezleten megjelent gróf Zichy Aladár is. Az értekezlet kimondotta, hogy bármilyen legyen is az új kabinet, abban nem akar részt venni.

Kossuth meghívója.

Kossuth Ferenc még ezideig egyáltalán nem kapott meghívót a királytól audienciára.

A tegnapi nap folyamán Kossuthot több függetlenségi képviselő felkereste, akik előtt szintén rosszalta a pártban körözött kibontakozási tervet. Ebből kifolyólag Kossuth Ferenc legközelebb nagy értekezletre hívja össze a függetlenségi pártot.

Kossuth és a kibontakozási terv.

Az új kibontakozási tervre vonatkozólag, melyet Kossuth Ferencnek tulajdonítanak a tegnapi nap folyamán több újságíró megkérdezte Kossuth Ferencet, a ki válaszolt is a kérdésekre. E szerint a miniszter egyáltalán semmiféle tudomással sem bír a tervről és a legnagyobb rosszalását fejezi ki a miatt, hogy ily tartalmu iveket köröztek a függetlenségi képviselők. Ilyen eljárás mellett lehetetlennek mondta a párt vezetését, mert a párt úgy jár el, mintha bele akarná kényszeríteni a vezért egy előre megállapított dologba. A képviselőknek pedig meg van az alkalmuk az értekezleten nyilvánítani akarataikat, amikor a vezér álláspontja felett határozhatnak.

Várad-Ujváros fejlesztése.

Nagyvárad város közgyűlésein sűrűn kél szó Ujváros fejlesztése érdekében, részint interpellációk alakjában, részint más ügyekkel kapcsolatban.

Arról panaszkodnak, hogy mióta a színház felépült s a Bémer-tér és környéke nyugateurópai színvonalra emelkedett, Ujváros, amely azeelőtt a forgalom központja volt, hanyatlásnak indult.

Hát aki igazán óhajja e város fejlődését, az csak örülhet, hogy Várad-Olaszinnak ezen része így kialakult s a régi állapotok itt megszűntek. Tehát sem irigységnek, sem szemrehányásnak nincsen helye a Bémer-tér modern

kifejlődése miatt. A város bármely pontjának fejlődése az egész város fejlődését is jelenti.

Várad-Ujváros forgalmának, üzleti életének hanyatlása kétségtelen. Ez több okra vezethető vissza. Keresni kell tehát a módokat, hogy ezen városrész fejlődését előmozdítsuk, fejlesszük.

Egyik mód erre, hogy különösen a Szent László-tér, amely Ujváros gócpontja, kellőleg rendeztessék; ne csak modern, pompás épületek környezék, hanem a tér is modern külsőt nyerjen. A mostani rossz kövezetét célszerű és szép burkolattal cseréljük ki.

Erre irányul az a mozgalom, amelyet már korábban indított Nagyvárad város törvényhatóságának tekintélyes zöme, s amelyet most már határozottabb formában követel a törvényhatóság nagy többsége.

Tegnap az alábbi indítványban száz város- atya kéri a Szent László-tér teljes csatornázását és aszfaltozását. Az aláírók száma tehát már biztosítja, hogy az indítvány keresztülmegy s a Szent László-tér egy év múlva már kiemelkedik mai állapotából s aszfaltozva lesz.

A tegnap benyújtott indítvány a következő:

Tekintetes városi Tanács!

Nagyvárad fejlesztése érdekében 52 törvényhatósági bizottsági tag még 1907-ben memorandumot nyújtott be, melyben első sorban a Szent László-tér csatornázása és aszfaltozása jelöltetett meg sürgősen megvalósítandó városi feladatnak.

Az 1909. januári közgyűlés e memorandum ügyében folyó év első felében megteendő érdemleges előterjesztésre utasítván a tekintetes Tanácsot, sürgősen kérjük, hogy a f. évi júliusi közgyűlésre a következő indítványunkat betervezteni méltóztassék:

A törvényhatóság elrendeli a Szent László-tér egész területének csatornázását és aszfalttal való burkolását s erre azonnal árlejtést hirdet.

nek, amelyet a bizonytalanság és kétség gyötör, a nyugalmát és békességét.

— Ah! Oktondi gyerek! — kiáltotta a marquise és gyengéden megfogta az ifju lovag kezét, — még mindig rabja annak az ostoba vízióknak? Hát nem érzi meg a szíved, hogy csak téged szeretlek, téged imádlak és csak a tied leszek mindörökké?

Forró ajkaival csókokkal halmozta el az ifju szemeit és egész arcát.

— Én hiszek önnek! Hinni akarok önnek. Sem a jelen, sem a jövő nem aggasztanak, csak a mult! Jól gondolja meg, hogy egy-két hazugság hamarabb szétdulja szereimünket, mint egy őszinte vallomás, amely méltó a bocsánatra. Feleljen tehát egészen nyíltan: sohasem szerette ezt a Herbouilletet?

A marquise égető tekintetét belemélyesztette a lovag esdeklő tekintetébe és habozás nélkül válaszolt:

— Sohal!

— Megesküszik erre?

— Esküszöm!

— Oh, mily boldoggá tett ezzel! — kiáltott fel az ifju kitörő örömmel. Kétszeresen nagy a boldogságom, mert, ha kijátszott, hazudott volna, akkor a Comtois által elvitt levél mindkettőnk vesztét okozta volna.

Madame de Perdussy még nem értette meg e szavak jelentőségét és égő csókokkal halmozta el az ifju ajkát. Valami meghatározhatatlan, ösztönszerű félelem azonban megáldotta az őrült csókozót.

— Kinek szólt az a levél?

— Herbouillenek.

E név hallatára arca halálsápadt lett, ajkai reszketni kezdtek és szinte önkéntelenül dadogta: — Az nem lehet! Ezt te nem tetted! Nem tehetted Florval! Ez örütség lenne!

— Pedig megtettem. D'Herbouville és az én családomban mindig jó barátságban voltak s minthogy ez a férfit önnek is csak jó barátja volt és semmi más, csak előnyünkre szolgált, ha bevallom előtte szereimünket. Mért lenne ez örütség? Bevallottam neki, hogy itt rejtőzködünk és kértem, hogy szerezzen számunkra utlevelet.

A marquise velőtrázó sikoltással borult kedvese kebelére:

— Oh Istenem, csak ne találná meg Comtois Herbouilletet... csak ne akadt volna sehová... Jöjj Florval, ne várják meg, míg visszatér, meneküljünk!

— Tehát beismeri... Beismeri, hogy hazudott?

A marquise térdre rogyott, kezét esdeklő-

leg kulcsolta össze és úgy csuszott oda az ifju lábai elé.

— Igen, beismerem! Hazudtam! Szerettem s elhagytam őt. Ezért fogott el oly borzasztó félelem, amikor megpillantottam. Térj magadhoz, meneküljünk. Hát nem érted, Florval? Ő most meg fogja boszulni hűtlenségemet és mindkettőnk tönkre fog tenni! Értsd meg, amikor megírtad neki ittlétünket, önmagadat szolgáltatad ki boszujának, magad vezetted nyomra ellenségeinket!

— Hát te nem tudod megérteni, — kiáltott az ifju, — hogy a te hazugságod megölt bennem mindent? és hogy ezért a hazugságért meg akarok halni?...

A marquise félőrülten könyörgött: — Jer, meneküljünk, ne várjuk be Comtoist. Ez annyi, mintha a halálra várnánk!

Az ifju nem méltatta feleletre. Fejét tenyerébe hajtva, nem hallotta a szerencsétlen asszony jajgatásait, nem látta könnyeit, némán, mozdulatlanul engedte át magát fájdalomnak.

Egyszerre az udvar felől vad lárma hallatszott be a homályba borult szobába, azután egy puskatussal bevett ablak csörömpölése jelentette nekik, hogy odakünn vár már reájuk a halál.

Fürdői közönség figyelmébe!

Utazókosarak, bőröndök, kalapkoferok, fürdői ajándéktárgyak, üveg- és porcellántárgyak, esernyő- és sétatokok, harisnyák, övek, női kiegészítők, nyakkendők, pénz-, szivar- és dohánytárcák, tajtékpipák, gyermekjátékok állandóan alkalmi vételárért szerezhető be.

FRISS ÉS TSA

KORONA ÉS FILLÉR BAZÁR

Nagyvárad Rákóczi-ut

Telefon 130.

Utassja a tanácsot, hogy a csatornázást még ebben az évben, az aszfalt munkát pedig legkésőbb 1910 tavaszán elvégeztessék. Fedezetül, amennyiben a kövezetvám alap vagy házipénztár készlete elég nem volna, kölcsön útján felveendő összeget jelöl ki, mely kölcsön annuitása a kövezetvám alpból lesz fedezendő.

Kérjük, hogy ez indítványt a júliusi közgyűlésre előkészíteni és e végből egy a csatornázásra, mint az aszfaltra vonatkozó terveket, költségelőirányzatot és verseny ajánlati hirdetménytervezetet ugyanezen közgyűlésre beterjeszteni méltóztassék.

Nagyvárad, 1909. június 25.

Dr. Adorján Emil, dr. Ágoston Péter, dr. Altmann Jakab, Balogh Dóme, dr. Bárdos Imre, Beczkay Lajos, ifj. Berger Sándor, dr. Berkovics Ferenc, Bertsey György, Berger Sándor, Breider Armin, Brüder Jenő, Cser János, Czeglédy Jeremiás, Déry János, Deutsch K. I., Diósi Lajos, dr. Dóry Ferenc, Fábry József, Fényes Manó, Fleischhacker Gyula, Fried Ferenc, dr. Friedländer Sámuel, Gábel Jakab, dr. Grósz Menyhért, Grósz Sándor, Hankozits Ferenc, Hann Lajos, dr. Hoványi Géza, Huzella Gyula, Incze Lajos, Incze Lipót, dr. Károly Irén, dr. Kecskeméti Lipót, Kepes L. Miklós, Kiss Dávid, Kiss Károly, Köblös Ferenc, dr. Konrad Márk, Kriszta Sándor, dr. Kurländer Ede, Leitner Márton, dr. Löble László, Löwenstein Zsigmond, Löwinger József, Mezey Mihály, dr. Mihelty Lajos, Molnár Henrik, Moskovits Farkas, dr. Moskovits József, dr. Moskovits Miklós, Moskovits Miksa mérnök, Moskovits Miksa vezérigazgató, id. Moskovits Mór, ifj. Moskovits Mór, dr. Munk Béla, Müller Salamon, Niedermann Antal, dr. Ojász Béla, Oláh Ferenc, Ováry Lajos, dr. Pácz Sándor, Papp György, Papp Miklós, Pácz Áron, dr. Popper Ákos, Popper József, Rádl Ödön, Reismann Mór, Rendes Vilmos, Salamon Benedek, Sas Ede, Schütz Albert, Schwartz Antal, Schwartz Izidor, Stark Gyula, Stettner István, dr. Stokker József, Sulyok István, Szalai István, Szalai József, Szilárdy Ernő, Szokoly Tamás, Tanay Zsigmond, Tátray Sándor, dr. Tóth Ferenc, ifj. Uilmann Izidor, Uilmann Sándor, dr. Várad Ödön, dr. Vučkics Gyula, Wégner Ödön, dr. Weimann Jenő, Weinberger Lajos, Weisz Ernő, Weisz Károly, Weisz Lajos, dr. Weisz Márton.

Al-tanító mint betörőbanda vezér.

A magyarországi járásban nagy feltűnést keltett tegnap a csendőrség leleplezése, melynek folytán egy tanítóról kiderült, hogy rendszeres betörő bandának volt a vezére. A tanító eleinte sikeresen intézte kirándulásait és kisebb-szabású betöréseknél szerencsésen kikerülte a hatóság figyelmét, most azonban két nagyobb-szabású betörésnél rajta vesztett.

Az esetről tudósítók a következőkben számol be.

A magyarországi járásban különösen Venter környékén valósággal napirenden voltak a kisebb-nagyobb lopások. Az emberek hiába állottak lesbe, hiába nyomoztattak a tolvajok után hatóságilag is, a tetteseket még sem sikerült elfogni. A hét elején kedden *Papa* Aurél venter körjegyző kellemetlen meglepetésre ébredt fel. Ugyanis lakásának az a része, melyben az éj folyamán senki sem tartózkodott, fel volt törve és onnan három öltözet új ruhán kívül az összes ezüstneműt, vadászfegyvert és mindent amit összeszedhettek, ismeretlen tettesek elvittek.

Ugyanilyen meglepetés érte *Weinberger* Gyula kereskedőt is. *Weinberger* üzletébe szintén behatoltak és onnan 200 korona készpénzt, továbbá több bolti cikket elloptak. *Papp* Adorján kereskedőtől 160 korona készpénzt és nagy mennyiségű cikket vittek el.

Szerda reggel virradóra *Toma* Tyódor hollódi gazdálkodónál tettek látogatást a betörők és onnan az aprómarhákat lopták el.

A betöré- és lopások után a csendőrség megindította a nyomozást. A gyanus körülmények olyanok voltak, hogy azokból arra lehetett következtetni, miszerint a betöréseket kóbor cigányok követték el. A nyomozás ily irányban is folyt, azonban a kihallgatott tanúk vallomásai a további nyomozást más irányba terelték. Több tanu ugyanis azt vallotta, hogy a betörések estéjén a községben öt parasztembert láttak egy nadrágos ember társaságában. Ezek az emberek ké-ő este jöttek a faluba és reggel már nem találták meg őket.

A csendőrség az így szerzett értesülések nyomán megállapította, hogy a betöréseket *Kuk* János kisdombrovciai helyettes tanító követte el.

A tanítót azonban nem lehetett letartóztatni, mert megsejtve a reá várakozókat, megszökött. A csendőrség tovább folytatta a vizsgálatot és akkor kiderült, hogy nagyszabású széihárossal van dolguk. A nyomozás során *Kuk* Jánosról megállapították, hogy tulajdonképpen nem is *Kuk* János, hanem *Papp* János. A *Kuk* nevet csak úgy vette fel *Papp*.

Ezzel még nincs befejezve *Papp* erkölcsikizonyítványa. Kiderült még, hogy *Papp* a farkaspataki jegyző nevére váltót hamisított. A kisegítő tanítói álláshoz szükséges okmányok szintén hamisak voltak. Ezeken kívül még tanítóskodása alatt igen sok barátjától kért kölcsön pénzt, ruhaneműt stb. s ezekkel szintén adós maradt *Papp*.

Az erkölcsi züllés legala csonyabb fokára pedig akkor lépett a tanító, amikor bandát szervezett s betörésekre indult el.

Papp János még fiatal 23 éves ember. Amikor a helyettes tanítói állást elnyerte, udvarolt egy tanító lányának és azt el is akarta jegyezni. Most valószínű, hogy a törvényszék fogja eljegyezni *Papp* Jánost és pedig az ügyészségi fogház részére.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

* Megvesztegetéssel vádolt képviselő.

A tegnapi nap folyamán *Justh* Gyulához a képviselőház elnökéhez feljelentés érkezett a függetlenségi párt egyik tekintélyes tagja, B. B. képviselő ellen. A feljelentésben az van el-

mondva, hogy 1908. évben a kecskeméti leszámító és pénzváltó bank megbukott és akkor mintegy 250 embert rántott magával. A bank vezetői ellen a károsultak feljelentést tettek. A bank védelmét B. B. képviselőre bízták, aki állítólag el is ment a törvényszék egyik bírójához és annak a következőket mondta volna.

— Én az igazságügyi miniszternek vagyok a kebelbarátja és ha táblabíró akar lenni, akkor rendelkezésére állok.

A törvényszék, később a tábla a banknak adott igazat. A feljelentők tudják biztosan, hogy B. B. meg lett fizetve s mint ilyen nem foglalhat helyet a törvényhozó testületben. A feljelentést az összeférhetlenségi bizottságnak adták ki. B. B. a felhozott vádakkal szemben valószínűleg megfogja adni a kellő védekezést, mely nem fog szennyet hagyni az ő nevében.

* Gyilkossággal vádolt járásbíró.

A gyilkossággal vádolt mátészalkai járásbíró *Lovasy* Dezső ügyében tegnap kezdte meg a tárgyalást az odaváló törvényszék. A kihallgatott tanúk egyáltalán nem vallottak terhelőleg a járásbíróra.

* **A gyámpénztári számadás közszemlén.** Nagyvárad város gyámpénztárának 1908. évi számadásai és mérlege az 55200—1903. Büm. sz. rendelet 116 §-a értelmében a f. évi június hó 23. tól július hó 7-ig bezárólag terjedő 15 napra a városi számvévi hivatal helyiségében közszemlére kitétetnek, ahol az érdekeltek a hivatalos órák alatt megtekinthetik, azok ellen irányuló felszólalásaikat vagy észrevételeiket a törvényhatósági bizottság f. évi július havi közgyűlését megelőzőleg 5 nappal a városi tanács, mint állandó választmányhoz beadhatják. Nagyvárad, 1909. június hó 23-án. *Rimler* Károly, polgármester.

* **Szent László ünnepe.** A Nagyváradon vasárnap tartandó Szent László ünnepély úgy külső fényben, mint benső magasztosságában méltó lesz a dicső nagy király emlékéhez. A délutáni ünnepély után, amelyet a városháza dísztermében tartanak, mint már irtuk, toronyzene lesz a városház tornyán. A katonazenekar tagjai közül a legkiválóbbak működnek közre a toronyzenénél. Tegnap este 7 órakor rövid próbát tartottak a toronyban s a műsor néhány pontját játszották el. A toronyzene alkalmából a városház tornya csinosan ki lesz világítva.

* **Kinevezés.** A belügyminiszter *Reinle* Gyula miniszteri segédtitkár miniszteri titkárrá nevezte ki. *Reinle* Gyula hosszabb ideig működött Nagyváradon, int főispáni titkár.

* **Kosárfonó háziipar a fogházban.** *Baróthy* Pál kir. ügyész már eddigi működésével bebizonyította, hogy arra termett vezetőt nyert benne a nagyvárad kir. ügyészség. Most abban buzgólkodik, hogy a kir. törvényszék fogházában a kosárfonó háziipart meghonosítsa. Beadványt intézett Nagyvárad városához, amelyben közli ezen tervét s kéri, hogy a város a kosárfonáshoz szükséges nemes fűz termelésére 10 holdnyi területet hosszabb bérletre adjon ki a kir. kincstárnak.

* **Bimbóhullás.** Mint értesülünk, dr. *Baróthy* Ákos városi főorvos sulyos gyász érte, unokája *Babó* Rózsika, *Babó* Zoltán mezőko-

Gyászkalapokat

gyorsan és olcsó árért lehet kapni, ugyszintén állandó nagy választék van bécsi és párisi modellekben legdivatosabb negligés kalapokban, ernyőkben, harisnyák és keztyűkben. Ugyanott kalapdiszítések és alakítások, valamint ernyők huzása és javítását elvállalja.

Ujhelyi Róza

női kalapüzletében Nagyvárad Rákóczi-ut. Telefon 130.

vácsházai földbirtokos 8 éves kis leánykaja tegnap meghalt.

* **Óriási szélvihar.** Magyarcsékeről telefonálja tudósítónk, hogy tegnap oly óriási szélvihar dühöngött, amilyenre a környék legöregebb emberei sem emlékeznek. A szél egy fél óráig tartott, de e fél óra után úgy nézett ki a falu, mintha valami ellenség pusztította volna végig. A házak közül egy sem maradt épen. A cseréppel fedett fészolgabirói lakást, a járásbírói hivatal tetejét csaknem teljesen leszedte a szél. A szalmával fedett házak meg olyan állapotba jutottak, hogy sok épületből ki kellett költözködni. A községben a kerítések sem maradtak épen, mert a szél csaknem mindenütt kidöntötte azokat. A termésben is igen sok kárt okozott a nagy szélvihar. A kukorica a legtöbb helyen a földön fekszik. A kár ez idő szerint még megállapíthatatlan.

* **A régi harag.** Tegnap este véres bosszu színhelye volt a magyarcsékei korcsma. *Kojta Lika* és *Restye Tyódor* magyarcsékei lakosoknak egész sereg haragosa van a községben. Ezek a haragosok már nem egyszer megfenyegették Kojtájukat, hogy agyon fogják őket verni. Tegnap este Kojta Lika és Restye Tyódor 11 óráig mulattak a korcsmában, amikor eltávoztak onnét, az utcán *Pestrilla Flora*, *Petrilla Demeter*, *Popa Péter*, és *Popa Lika* megállították a két embert és botokkal oly súlyos ütések mértek a két emberre, hogy ezek eszméletlenül rogytak össze. A támadók ezután elmenekültek. A csendőrség megindította a nyomozást. Restye Tyódor sérülése életveszélyes s felépüléséhez nincs remény. Kojta Lika a kapott ütések következtében örökre nyomorék lesz.

* **A vonat kerekai alatt.** Borzalmas baleset ért tegnap egy 14 éves oláh pásztorfiút *Sonkolyos* és *Brátka* állomások között. A két állomás között vezető vasuti sín pár mellett feküdt a pásztor. A nagy melegben a fiu elaludt és a kerjút a sinekre hajtotta. Alvás közben ért oda a Nagyváradról 1 órakor induló személyvonat, mely a fiu karját többől levágta. A szerencsétlenséget azonnal észrevette a vonatvezető, megállította a vonatot és a fiut felvette. A fiu súlyos sérülésével a kolozsvári kórházba szállították. A kórházban vették észre, hogy a fiu karját a szerencsétlenség helyén felejtették. Nyomban értesítették a dologról a sonkolyosi állomási előjárót, aki a levágott kart magához vette és a délutáni 2 órás vonattal Kolozsvárra küldte.

* **Köszönetnyilvánítás.** A »Nagyvárad-i Ipartestület Ifjúságának Önképző Egylete« dalkörének 1909. évi június hó 20-án a Karger-féle nyári mulatóban tartott dalestélye költségeihez a következők voltak szívesek felülfizetéseikkel hozzájárulni: *Ngos Grócz Béla* kanonok 10 K, *Balogh Ferenc*, *Glac Antal*, dr. *Stokker József*, *Szokoly Tamás*, *Zboray Gyula* 5—5 K, *Fianta János*, *Kiss Gyula*, *Pintér Mihály*, *Ramminger István*, *Szabó László* 3—3 K, dr. *Adorján Emil*, *Leitner Ferenc*, *Mertz János*, *Nagy Lajos* 2—2 K, *Katona Mihály*, *László István*, *Mudora György*, *Nagy Béla*, *Nemes Lajos*, *Pasali Péter*, *Sinka László* 1—1 K, *Jakab József*, *Szabó István* 60—60 fill., *Mezey János* 50 fill., *Biró Imréné*, *Fenyes N.* 40—40 fill. — Fogadják e ne-

mes szívü adakozók adományaiért az egylet e nőkségének ez uton nyilvánított hálás köszönetét.

* **A 4-ik honvédezred a nagygyakorlaton.** A nagyvárad-i 4-ik honvédezred az idén megint részt fog venni a király gyakorlatokon. A nagygyakorlat az igen a Mátra vidékén lesz megtartva. A nagygyakorlat igen érdekesnek ígérkzik és hogy ez a hegyek között lesz megtartva azt a legutóbb lefolyt Balkán ügyek tették szükségesé. A nagygyakorlat 30 napig fog tartani. A katonák már augusztus 10-ike körül elindulnak, hogy a 15 én kezdődő gyakorlatokon részt vehessenek.

* **Nagy razzia.** Tegnap este szokatlannal nagy razzit tartott a rendőrség, melyet ezidőszerint maga a főkapitány *Gerő Ármin* vezetett. Az utóbbi időben oly sűrűen tartott a rendőrség razzit, hogy egyáltalán nem lehetett eredményre számítani. Mégis a kieresztett rendőrgyűrű, mely az egész várost körül fogta, 37 helyenküli csavargót juttatott a rendőrség kezére. A razzia a nyilvános helyekre is kiterjedt, ott azonban nem járt eredménnyel. Az elfogott 37 egyén között van 6 nő is. A tartóztatott emberek az éjjel a rendőrségnek voltak a foglyai, ma pedig tolonc uton lesznek eltávolítva a városból. A razzian a legénységet *Becsey Ignác* rendőrőrmester vezette.

* **Gyanus haláleset.** A venteri betörés után, — az esettel külön helyen foglalkozunk — a nyomozó csendőrök megjelentek *Weinberger Gyula* kereskedő üzletében. A csendőrök láttára *Filip Vaszali* közismert alkoholist a üzletbe ment és mindenáron bele akart kötni a csendőrökbe. A csendőrösvezető előbb szép szóval figyeimeztette *Filipet*, hogy ne költözködjék, hanem menjen és aludja ki magát. *Filip* a figyelmeztetésre a csendőrökre támadt mire az egyik csendőr nyomatékosan kitésekelte a tulságosan ittas embert. *Filip* másnap meghalt. A közönség a halál okának a csendőrök bántalmazását tartotta, mire a hadbíróság kiszállott és *Filipet* felboncoltatta. A boncolás során megállapították, hogy *Filipet* a mértéktelen alkohol élvezete következtében szívszélhűdés ölte meg.

x **Az Európa-szállodában** minden délután 4 órától zene, melyet *Ponta Káimán* jó szóló kitaráló zenekara szolgáltat. Ugyanott elsőrangú mozgófénykép előadás van minden este, belépődij nélkül. mai műsor a következő: *A lelki furdalás* (dráma). Az ügyetlen bűvész (kacagtató). Nőcsábító cigányprinás (dráma). Ruhamosás hajdan és most (tanulmányos, színes) Az életmentő Fetisch (mese). Olimpiai játékok Párisban (sport, színes) 500 méter. A szirajktörő (nevetető). Őnagysága férjét várja (komikus, színes).

x **Megszűnt a drágaság.** Nagy a panasz városzerte, hogy nagy a drágaság, kevés a jövedelem. És mégis, hogy van az, hogy a hölgyek drága ruhákban, az urak panamakalapban, a gyermekek finom cipőkben járnak? A válasz nyit titok — erről beszél Nagyvárad és Biharmegye apraja és nagyja. *Cziller Imre* nagyáruházában minden divatos, finom és olcsó.

x **Magyar Bohémvilág.** Szerkeszti: Szerdahelyi Sándor. Írókról, újságírókról, színészekről, poétákról, zeneszerzőkről, festőkről,

szobrászokról stb. *Bér*, *Honti*, *Pogány*, *Sarkadi* stb. rajzaival 8 korona helyett csak 3 korona a *Benkő* antiquariumban.

x **Nemzeti kert.** *Kecskeméthy István* kert utcai »Nemzeti-szálloda« kerthelyiségében minden este belépődij nélkül mozgófénykép előadás tartatik. A mai műsor a következő: *Tengeri ütközet* (szenzációs). A másoló bosszúja (szenzációs bohózat). Anyátlanul (dráma). Viszsaemlékezés a kandalló mellett. Keresd meg kenyeredet. Nelly a szép szobaleány.

x **Tündérváros Nagyváradon.** Mert csakugyan tündérvárosnak lehet nevezni *Paizs Béla* vendéglős kertjét, — a melyet a »Világközepéhez« cimez és a Bethleu utcában van. Vannak ott gyönyörű szőlőlugasok — családok és magán társaságok részére — téli és nyári kuglizó, rossz idő esetén fényes fedett helyiség.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombat: *Faust* (*Szoer Ilonka* és *Erdős Richard* fellépte.)

Vasárnap d. u.: *Boccaccio*; este: *Császár katonái* (*Csontos Gyula* fellépte.)

Fauszt.

Bizonyos igaz, hogy mikor *Gounod* megírta *Fausztját*, nem gondolt arra, hogy a váradi nyári szinkörben tizennégy tagból álló zenekar kísérete mellett fog előadásra kerülni. Az első hegedű kivételével minden szólamot egy-egy ember képviselt. A karmesterre dicséret, ha elismerjük, hogy a zenekar kellőképpen támogatta az énekeseket. Egyébb hivatást nem teljesíthetett.

Kettős vendégszereplés tette lehetővé a *Fauszt* előadását. *Szoer Ilonka* énekelte *Margit*, *Erdős Richard*, az Operaház fiatal, nagy jövőjű basszistája pedig *Mefisztó* szerepét. *Szoer Ilonka* tegnap is, mint mindenik fellépésekor nagy sikert aratott, gyönyörűen énekelte és játszott. Különösen tetszett a közönségnek a bravurosán előadott ékszer-ária. *Erdős Richard* hangja mély, rendkívül erős és tiszta ércű basszus, mely a magas és mély fekvésben egyenlő tömören cseng s a fáradtság nem igen vehető észre rajta. Ha énekéből a modorosság kiküszöbölt s a gyakorlattal hangja több légyságra tesz szert, igen szép jövőnek néz eléje. Az aranyborjú legendáját és a szerenádát nagy hatással énekelte. Játéka is igen jó és jellegzetes volt.

A mi énekesük közül *Toronyi* mint *Fauszt*, *Asszonyi* pedig *Valentin* szerepében ez alkalommal először léptek fel. *Toronyi* alakításán és énekén meglátszott a gondos tanulás s bár erős organumának nehezére esnek a lány lírai részletek, mégis a híres cavatinával szép hatást ért el. Csak néhány, tulgyakran alkalmazott gesztusról kellene leszoknia. — *Asszonyi* igen izlésesen énekelte kis szerepét s a haldoklási jelenetet sok drámai erővel játszotta. *Tóthné* és *Lányi* régi szerepeiket énekeltek a régi jó sikerrel. Az énekkarok minden finomság nélkül énekeltek s a tenor szólam feltűnően gyöngé volt.

Nincs többé lábfájás!

a Fő-utcán szerezzé be, mert az ő tőle vett cipőkben a tyuk szem és bőrkeményedés eltűnik. Telefon 512.

És ha ezt el akarja érni, úgy cipőszükségletét okvetlen

ARANYI-nál

Közönség szép számmal volt jelen és sokat tapsolt. Ma az előadást megismétlik.

—d.

Szozer Ilonka bucsuestélye. Az a páratlanul nagy és lázas érdeklődés, amely Szozer Ilonka diadalmos vendégjátékát kíséri arra bírta a Szigligeti-színház igazgatóját, hogy ma este ismét fölléptesse Gounod remekében. »Faust» ban az Opera nagy művésznőjét, aki ez alkalommal vesz ünnepélyes bucsut a nagyvárad közönségtől. Ma este hatalmas ovációt rendeznek nagyszámu tiszteletli Szozer Ilonkának, aki művészete minden fényét ragyogtatja Faust Margarétájának gyögyörű szerepében.

Csontos Gyula vendégjátékai. Holnap kezd meg négy estére tervezett vendégjátékai sorát a Magyar-színház ünnepelt modern színésze, a zseniális, fiatal Csontos Gyula. Alig volt diadalmos darab a Magyar-színház idei szezonjában, amelynek tartós sikerét ne Csontos igaz, mély művészete alapozta volna meg. Csontos Gyula legnagyszerűbb hatású szerepeiben mutatja meg sokoldalú, színjátszó művészetét a nagyvárad publikumnak. Holnap a »Forradalmi nász» vikomtját adja, hétfőn a »Császár katonái» ban, kedden a »Szerencse fia» cimszerepében lép föl, szerdán pedig a »Grechen» ben bucsuzik. Csupa modern, izgatón érdekes darabban lép fel ez a valóban elsőrangú színművész, akinek vendégjátéka elé méltán néz szokatlan érdeklődéssel a váradi közönség.

Boccaccio vásárnap délután. Suppé csodaszép, remekzenéjű operettjének melódiaiban fog gyönyörködni holnap délután a színház közönsége: F. Károlyi Leona és Diósi Nusi művészetük teljességében ragyognak ebben a gyönyörű nagy operettben, amely a téli szezonban oly szép sikerrel járt.

Igazságszolgáltatás.

Férjgyilkos asszony.

Az alkoholtól összezsugorodott öregasszony Haraszin Józsefné csarnóházai lakos ül a vádlottak padján, azon súlyos váddal terhelve, hogy december 7-én hatalmas bunkóval kétszer úgy fejbe ütötte világtalan férjét, hogy az nyomban kiszenvedett. Az ügyészség hitvestarson elkövetett előre meg nem fontolt emberölésben vádolja bűnösnek az asszonyt.

A tárgyalást Korn Lajos vezette, kihallgatva a vádlottat.

Az asszony, ki 25 évig élt együtt férjével s tőle 9 gyermeke született, elmondja, hogy azért ölte meg férjét, mert az rosszul bánt vele s előző napon azzal fenyegette, hogy megöli. Hűen elmondta az eset részleteit: Férje Feketeerdőn dolgozott 18 éves leányával s 7-én este jött ismét haza. Előző napon ő is fent volt az erdőn és segített férjének a faragásban. Ott összeveszték s ő hazament. Hetedikén elé ment s az erdei uton hátulról kétszer fejbe ütötte férjét egy bunkóval, úgy, hogy az nyomban összeesett s meghalt. Ezután leányával együtt bevonszolták a meggyilkoltat a sűrűbe s ott-hagyták.

Egy hét múlva kiderült az eset s nyilvánvalóvá vált a gyilkosság.

Az elnök ezután a tanukat hallgatta ki, kik vallomásukkal beigazolták, hogy úgy a meggyilkolt, mint a felesége részegeskedők voltak s gyakran látták őket ittas állapotban verekedni.

A tanuk kihallgatása után a kérdések meg-

szövegezésére került a sor s a tárgyalás 5 óra után mára halasztatott.

Ügyész Thury Endre volt, a védelmet Fried János szolgáltatta.

TÁVIRATOK.

40 fokos hőség.

Newyork, június 25. Itt olyan nagy hőség uralkodik, hogy ahhoz hasonlót az utóbbi 20 év alatt nem tapasztaltak. Tegnap a hőség 40 fok volt. Az utcán járók közül nagyon sokan napszúrást kaptak. A forgalom szünetel, mert nem lehet a szabadban tartózkodni.

Rémes éjjel Messinában.

Messina, június 25. Az éjjel ismét borzalmas idő volt. A föld 16-szor egymásután rázkódott meg. A városban nagy pánik keletkezett. Az emberek rémülve menekülnek a városból. Emberéletben is esett kár.

KÖZGAZDASÁG.

— **Termények szállítása honvédségnek.** Hivatkozással a m. kir. budapesti I. honvédkerületi hadbiztonságnak 3659—1909. számú hirdetésére, van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a Nagyváradon elhelyezett m. kir. honvédsapatok (intézetek) részére az 1909. évi szeptember hó 1 től — 1910. évi augusztus hó 31-ik napjáig szükséges termények és anyagjárandósági cikkek, és pedig: 3450 métermázsza széne, 2300 métermázsza alomszalma, 360 métermázsza ágyszalma, 1100 köbméter kemény tűzifa és 120 métermázsza magyar kőszén szállításának biztosítására pályázatot hirdet. A versenytárgyalás a f. évi július hó 14-ik napján, délelőtt 9 órakor, Nagyváradon, a m. kir. 4 honvédgyalogezred kezelőbizottsági irodájában fog megtartatni. A pályázat részletes feltételei a kamarai irodában a hivatalos órák alatt d. e. 8— d. u. 2 óráig megtekinthetők. Nagyvárad, 1909 június hó 25. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Huzella Gyula, kir. keresk. tan. és elnök. Dr Sarkadi Lajos, titkár.

REGÉNYCSARNOK.

FALUSI TÖRTÉNET.

VIG REGÉNY.

Irta: Faragó Béla.

(Folytatás.)

56

Az én közönségem hálás közönség. Hangom látható babérokat nem terem, de biztos babérokat. Soha nem kell rettegnem a közvéleményt. Ennyi elég rólam. Most térjünk önmre. Önnek ninssen hangja. Jabb ha én mondom meg, mintha a nyomdafesték vagy közvélemény mondaná.

Ilona elsápadt.

A halhatatlanság ügynöke Anasztázia a plébános végszavaira érkezett az előbbiekhez. Ez volt egy idő óta az ő kedvenc talaja. Erkölsí javítás s a veszett lelkek megmentése.

Ténnyé lett elválások óta, másként gondolkozott. A szabadság érzete megölte elveit és szeretett egy nagy mondással ragyogni: Csak a római emberek voltak halhatatlanok, hol az

emberek őse isteni vérből származott és azt is az égbe ragadták. Ezt a mondást vagy kellett vagy nem, gyakran alkalmazta és titokban levelezést kezdett hírlapi ismerkedés alapján a Barnabás hajdani patikáriusával.

Barnabást beleavatta titkába. Ki hitte volna, hogy milyen ábrándos teremtés ez az Anasztázia. Boldogan viselte reményeit. És e remény nem volt más, mint képzeletbeli házassága a zágori patikáriussal, a kinél egykor Domokos Barnabásnak adta a néma patikárius szerepét, s a kivel Anasztázia még akkor, mikár a halhatatlanságnak utazó ügynöke volt. Arcképét elkérte egy talányfejtő lap számára, melyet szívesen onagért, és most az egykori Golgothai Manasses princípális megjelent a jó hazafiak albémában, mindjárt egy takácsmester után. Ez az arckép a zágori patikáriust halálosan szerelmessé tette Kelenföldi Anasztáziába.

Anasztázia a feloldó végzést, mely házasságukat felbontotta, szíven viselte s nem találta furcsának, hogy első férjével felhasználva a plébánosnak Ilonára mondott kemény ítéletének hatását — beszéljen jövő boldogságáról. . . .

Elszólta magát, per tu szolította még elő néhai férjét. Ilona is bámult s a plébános is . . .

Barnabás időszerűnek látta, hogy Ilona előtt felfedezze házasságának titkát . . .

— Édes Ilona, nekem kötelességem egykori nőm jövőjéről gondolkozni. Ez is sziv-programomhoz tartozik. Mi elváltunk, ez nagy iskola lesz kis hugomra nézve. A mi szerencsétlen együtt töltött napjaink bizonyíthatják azt, hogy a kik álmokat kergetnek, azok az ezt a foglalkozást üzökkel nem köthetnek mindig szerencsés házasságo.

— A ki a muzsa szolgálatába szegődik akár férfi, akár nő, annak nem lehet mást szeretni. És ön Ilona szeret? — mondá a plébános.

— Én . . .

— Igen ön, kedves kis barátném . . .

Ilona nem tudott nemet mondani és szemével a főtisztelendő középpontját kereste.

Barnabás folytató:

— Férfi és nő mielőtt arra a nehéz szerződésre lépnek, melynek neve házasság, meg kell egymást ismerniök és pedig nem vásárnapi árc alatt. És ha őszintén mutatom be magam Anasztáziának s ő nekem, ha szenvedéseink, szokásaink, erényeink rossz vétkeink ismerjük, úgy nem következik be az a vég, mit ma kedves Ilonámnak elárulok.

Tullényes szemüvegen néztük egymást, mit később elsötétített a való s ma hová jutottunk.

Kétkedve mernék megkínálni szívemmel egy másik szívet, pedig e megtartott főpróba után, habár a jelenetezés más is, jobban sikerülne a második előadás.

Ujra a plébános vette fel a társalgás vezetését:

(Folyt. köv.)

A szerkesztőség levele

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTÉR.

Lapárusító

férfiak és nők napi 4—6 kor. keresetre azonnal felvétetnek.

Cim a kiadóban.

Apró hirdetések

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűből 8 fillér.
A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban: Szilágyi
— Dezső-utca 5. sz. alatt. Telefon szám 263. —

Kepes Elek

orvosi kötszerész és kez-
tyűs, Nagyvárad, Sas szál-
loda. (Passage.) Készítik
saját műhelyemben a leg-
komplikáltabb sérvekre ki-
tűnő sérvkötőket továbbá
haskötőket, gummi haris-
nyákat, egyenes tartókat,
betegápolási cikkeket és
minden e szakmába vágó
munkáit a legjutányosabb
árban, jótállás mellett. —
Szarvasbőr-lepedőket és
vánkösőket, valamint min-
dennemű másféle szarvas-
bőr-munkákat is készítek a
legjobb kivitelben. Készít-
tyű tisztítást és mindennemű
javítást is felvállalok. Nők
és férfiak részére külön
próba-terem.

Kalapok

a legjobb minőségben és
a legdivatosabb formákban

Reichard áruházában kap-
hatók.

Házassulandók figyelmébe!

Vas- és rézbutor, matra-
tzok, sodronybetétek, di-
vánok, falitükrök, képek,
szentképek, ablakredőnyök
előnyösen beszerezhetők
Friedl és Társánál Nagy-
teleki-utca 16.

Bártfai cukrász.

Fő-u, Gerlicsi-ház. május
1-től kitűnő fagyalattot és
jeges kávét készít naponta
változatosan. Ugyan ott
tisztán és tea vajból ké-
szült tészták és torták kap-
hatók darabonként 8 fillér
Minden e szakba vágó
megrendelést a legjutányo-
sabbban fogadok el.

Kérdezzük meg a háziorvost!

KRONDORFI pezsgőhöz,
borhoz
SAVANYÚVIZ legjobb ital!
NYÁLKAOLDÓ ÉS HUGYHAJTÓ GYÓGYITAL

tüdő, légző-szervek, gyomor, köhögés, rekedtségnél
orvosilag ajánlva.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük jó ismerőseinket,
barátainkat és a t. közönséget, hogy a
Torna-u. és Nagypiac-tér sarkán levő

Temesvári sörcsarnok éttermét

f. évi június hó elsején, ujjonnan átala-
kitva átvettük.

Többféle hegyiborok. Dalmáciai édes vörös bor.
Kitűnő frissen csapolt sör. Kifogástalan házi konyha,

A nagyérdemű közönség pártfogását
kérik, kiváló tisztelettel:

Lökösházy László és Lökösházy Béla
vendéglősök.

Női kiszolgálás! Reggelig nyitva!

Abonánsok felvételnek!

FORMENTHOL

Kéz- és lábizzadás ellen

a legjobb szer

Hűsít!

Szagtalanít!

Ara 80 fillér.

Kapható az »ARANYAS« gyógyszertárban
Nagyvárad, Szent László-tér.

Van szerencsém értesíteni az elő-
kelő hölgyközönséget, hogy angol és
francia

női divat termemben

a legujabb angol és francia modell
és speciális szabás szerint készítik

modern princzesz-ruhákat

elismert szép angol kosztümöket,
és izléses toalett-eket stb.

Nagy gond van fordítva arra,
hogy az ideai modern divattal ha-
ladva a legkényesebb igényeknek is
megfeleljenek. Számítalan elismerés.
Elvem: divatfejlesztés, szolid árak.

B. meghívásra elsőrendű divat-
lapokkal teszem tiszteletemet, eset-
leg vidékre is.

Számos pártfogást kérve,

mély tisztelettel:

VALENTIN J. női szabó

Ezredévi Emlék-tér 18. sz. a.

EURÓPA

nagyszálloda

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Tulajdonos: Fülöp István.

Szigoruan szolid családi mulatóhely.
Nagyvárad legszebb — vadregényes
kertje a hegy tövében. Minden este
elsőrangú mozgófénykép előadás. Ki-
zárólag saját szüretelésű borok. Fris-
sen csapolt kőbányai sör. Estéknél
cigány zene. Kifogástalan magyar
:: konyha. Polgári árak. ::

Kecskeméthy István

étterme, sörcsarnoka, kavéháza, legszebb
kerthelyisége NAGYVÁRAD, KERT-UTCA.

Naponta frissen csapolt sör, saját termésű
:: tisztán kezelt hegyi borok ::

Társas ebédek, vacsorák, vagy lakomák
étlap szerint, vagy megállapított árak mel-
:: lett elfogadtatnak. ::

Abonensek elfogadtatnak mérsékelt árak
:: mellett ::

Egyben van szerencsém a vidéki
utazó közönség szíves figyelmét
felhívni, hogy vendég szobáimat
ujjonnan berendeztem és tisztán-
tartására különös gondot fordít-
tok. Ugyszintén a szállóhely olcsó
ár mellett szíves rendelkezésre áll.

Hol szórakozunk esténként? csak is a
NEMZETI SZALLODA hűvös és kel-
lemes kerthelyiségében, hol minden este
mozgófénykép előadások tartatnák ci-
gány zene mellett. Minden második
nap teljesen új műsor.

Számos látogatást kér tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN

a Nemzeti Szálloda bérlője.

A »Nagyvárad Első Kölesönző és Takarékszövetkezet« f. évi július hó 1-én, Nagyváradon
a Bémer-téri Poyvár-ház első emeletén megkezdte működését és megnyitja az első 3 és 6 éves
évtársulatait. Alulírott igazgatóság felhívja a város és vármegye közönségét a szövetkezet kötelékébe
való belépésre.

A Nagyvárad Első Kölesönző és Takarékszövetkezetbe beléphet mindenki, a ki magát heti
1 koronás törzsbetét fizetésére kötelezi. Minden tag több törzsbetétet is jegyezhet.

Befizetések a szövetkezet helyiségében eszközözlendők. Vidékiek a befizetésre postai csekklapot kapnak.
A »Nagyvárad Első Kölesönző és T. szövetkezet« tagjainak heti befizetéseikkel kamatozó tőkét gyűjt tagjainak,
a belépéskor előnyös hősönöket nyújt, és pedig előleg kölesönöket kezesség nélkül, kezesség mellett kö-
telezvény vagy váltóra, ingatlanokra betáblázás mellett. Előleg ad értékpapirokra. Ezen kölesönök és
előlegek a heti befizetésekkel, melyek a befizetőnek kamatoznak, fizethetők vissza a 3 vagy 6 év
időtartam alatt. Minden tag a belépéskor annyi kölesön felvételére van jogosítva, a mely összeget törzs-
betéteivel befizetni kötelezett. Egy törzsbetét 3 év alatt 150 kor, 6 év alatt 300 kor. hitelre jogosít. A
befizetett törzsbetétek részesednek a szövetkezet tiszta jövedelmében. Beiratkozások alantírt igazgató-
sági tagoknál már most is, július 1-től pedig a »Nagyvárad Első Kölesönző és Takarékszövetkezet«
Bémer-téri helyiségében tejesíthetők.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Lukács Ödön
Nagyvárad városi tanácsos, alelnök.

Száhlender Károly
nagybirtokos, elnök.

Dr. Sarkadi Lajos
ker. és iparkamarai titkár, alelnök.

Aufricht Mór
termény kereskedő.

Blayer Lajos
földbirtokos, (P.-Pernyes.)

Barta Béla
a Bihar-Szilágyi olajipar r. t. igazg.

Dr. Fássy Lajos
Biharvármegye tiszti ügyésze.

Dr. Grösz Menyhért
kir. törvényszéki orvos.

Lichtmann Menyhért
birtokos (Monos-Petri.)

Dr. Mártonffy Marczel
kir. jogakadémiai tanár.

Dr. Pácz Sándor
prem. kanonok, gimn. tanár.

Dr. Popper Akos
a Központi Takarékp. igazgatója.

Dr. Halász Márton
ügyvéd, jogtanácsos.

Dr. Röss Mór
ügyvéd.

Szmaassenka Ernő
vasuti igazgató.

Dr. Thury László
Nagyv. városi tiszti főügyésze.

Dr. Váruai Ferencz
ügyvéd.

CZILLÉR NAGY ÁRUHÁZA

NAGYVÁRAD
Rákóczi-ut 5. sz.

meglepő olcsó árjegyzéke.

NAGYVÁRAD,
Rákóczi-ut 5. sz.

Sandál különlegességek.

Fr. 1.75
Divat-ernyő.

Czillér Imre nagyáruháza.

1 drb gyermek-ernyő 60 kr.
1 drb női-ernyő 1.60 kr.
1 drb férfi ernyő 1.80 kr.

63 krajcár.

Flór-harisnya.

Czillér Imre nagyáruháza.

Oriási választék női, férfi- és gyermekharisnyákban :: Rendkívül olcsó árak

98 krajcár.

Glage-keзtyű.

Czillér Imre nagyáruháza.

A legfinomabb női keзtyűk 1.20 krajcárért lesznek előrusítva.

45 krajcár.

Selyem-keзtyű.

Czillér Imre nagyáruháza.

Egész és fél női flór és selyem keзtyűk páratlan olcsón lesznek árusítva.

19 krajcár.

Batiszt zsebkendő.

Czillér Imre nagyáruháza.

Női, férfi- és gyermekzsebkendők, tulnagyraktár miatt a legolcsóbban árusítatnak.

63 krajcár.

Pangis selyem.

Czillér Imre nagyáruháza.

Taffotta-, ottomán-, duchess-, messalin-, Japán-, Ruha-, bluz- és Joupon-selymek igen olcsón.

Brüsseli
Batist és Csipke Blousok megérkeztek.

55 krajcár.

Gyapju delain.

Czillér Imre nagyáruháza.

Ruhávasznak, kretonok, batisztok, angol zefírek olcsó urusítása.

47 krajcár.

Csipke szövet.

Czillér Imre nagyáruháza.

Creppe de Soa
Creppe de Chin
Színes túllók
Zsinórdiszkek
Szalagok
Diszgombok.

Csipkék

3 krajcártól
feljebb.

Rezeda színű panama kalap érkezett 5000 drb. Kapható 5 kor:: tól feljebb. ::

Női diszkalapok.

Czillér Imre nagyáruháza.

Kalaptornák
Autósapkák
Fátyolok
Kalapdiszkek igen olcsón.

15 krajcár.

Sweizi himzett csik.

Czillér Imre nagyáruháza.

Sweizi himzett szövetek
Csikok és batétek
Ajurok leszálított árban.

Fr. 1.20-tól feljebb.
Zefir férfing.

Czillér Imre nagyáruháza.

Turista-ingek
Gallérok
Színes és fehér kézelők
Kaucsuk gallérok és kézelők.

85 krajcár.

Batiszt alsónadrág.

Czillér Imre nagyáruháza.

Frisch féle potent alsónadrágok lerakata. Eredeti gyári árak.

35 krajcár.

Selyem nyakkendő.

Czillér Imre nagyáruháza.

Oriási raktár miatt nyári nyakkendők 20 kr :: Selyem nyakkendők legolcsóbban.

10 krajcár.

Férfi sokni.

Czillér Imre nagyáruháza.

Férfi harisnyák
Zoknik és
Nyári alsó ujasok és nadrágok a nagy raktár apasztása céljából mélyen leszálított árban.

50 krajcár.

Girardi kalap.

Czillér Imre nagyáruháza.

Panama kalap 2.25
Kemény kalap 1.50
míg a készlet tart.

Fürdőcikkek.

Czillér Imre nagyáruháza.

Mosóruhák
Füüdőköpenyek
Füüdőkálapok és cipők.

48 krajcár.

Sportsapka.

Czillér Imre nagyáruháza.

Sveaterok, lábszárvédők és övek mélyen leszálítottva.

Bőrtárcák.

Czillér Imre nagyáruháza.

Kézitáskák
Bőr- és selyemövek
Kézelőgombok
Fésűk
Ruha, haj és fogkefék
Illatszerek
Sétabotok
Solingeni acélárak.

Kész női
fehérneműek.

Czillér Imre nagyáruháza.

Valódi rumburgi vásznak, sifonok, szépeességi vásznak és asztalneműek eredeti gyári árakon.
Mennyasszonyi keзtyűk.

Kézimunkák.

Czillér Imre nagyáruháza.

Kézimunka hozzávalók, madeira-vászonmunkák, máramarosi, hunyadi és kalotaszegi különlegességek

Cipőkülönlegességek **Czillér Imre nagyáruházában :**

Gyermek-ruhácskák

Speciális gyermekcipők, női félcipők, tennis-cipők, tornacipők, reggeli cipők, házi cipők.

kötények, kalapok, fejkötők.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.